

MDG-F 1680 TÜRKİYE'NİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ

5 Mart 2009 Kayseri Toplantısı

6 Mart 2009 Niğde Toplantısı

12 Mart 2009 Adana Toplantısı

İklim değişikliği nedir?

“İklim değişikliği”, karşılaştırabilir zaman dilimlerinde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak, doğrudan veya dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan değişiklik...

UNFCCC, (1992)

İklim Değişikliğinin Etkileri

İklim değişikliğinin etkileri her yörede coğrafi ve mevcut iklim yapısına bağlı olarak çeşitlilik gösterir.

Farklı yörelerde aşırı iklim olaylarına (fırtına ve şiddetli yağış), sıcaklık artışına, yağış düzeninin değişmesine veya iklim şartlarının çok değişkenlik göstermesine sebep olabilir.

Etkisi her ne şekilde olursa olsun, iklim şartlarının değişmesi doğal kaynaklardan sosyo-ekonomik yapıya kadar insana dair birçok alanı etkilemektedir. Bunlar arasında su kaynakları, tarım ve gıda güvenliği, halk sağlığı, ekosistemler ve biyolojik çeşitlilik sayılabilir.

Etkiler...

- Yağış düzenin değişmesi **su sıkıntısı ve/veya sellere** yol açabilecek
- Su, toprak gibi doğal kaynaklara dayanan **tarımsal yapı ve ürün deseni** etkilenebilecek
- Artan sıcaklıklar nedeniyle
 - bitkisel üretim dönemlerini değiştirip **gıda güvenliğini** tehdit edebilecek
 - **bulaşıcı hastalıklara** neden olan etkiler artabilecek
 - **hassas ekosistemlerin** ve türlerin **yok olmasına** sebep olabilecek
 - **orman yangınlarının** sıklığı artabilecek
 - kar yağış ve erime dönemlerinin değişimi nedeniyle sel ve taşkın gibi **doğal afetler** artabilecek
- **Deniz seviyesinin yükselmesi** kıyı bölgelerinde özellikle deltalara zarar verebilecek
- Doğaya dayalı tarım ve hayvancılık gibi sektörlerde çalışan kesimlerin **geçim kaynakları** tehdit altına girebilecek

Tepkiler...

İklim değişikliği sorununa karşı geliştirilen iki temel tepki **azaltım** (mitigasyon) ve **uyumdur** (adaptasyon).

Azaltım, temel olarak iklim değişikliğine sebep olan insan kaynaklı sera gazlarının kontrol altına alınması, azaltılması ve tutulmasına yönelik önlemleri kapsar.

Tepkiler...

Uyum ise toplumların değişen iklim koşulları ile başa çıkabilmeleri için,

- iklim değişikliğinin etkilerini öngörmelerine,
- iklimsel belirsizliklere karşı kendilerini koruyacak önlemleri belirlemelerine,
- bu önlemleri gerçekleştirmeye yönelik plan yapabilmeleri ve/veya mevcut planları ve stratejileri iklim değişikliğinin etkilerini de gözönüne alacak şekilde yenileyerek geliştirmelerine,
- önlemleri eyleme dönüştürebilmelerine dayanır.

İklim Değişikliğine Uyum

Uyum, iklim olaylarının etkileriyle **mücadele** etmek, **fayda** sağlamak ve etkileri **yönetebilmek** için stratejilerin güçlendirilmesi, geliştirilmesi ve uygulanması süreci...

İklim değişikliği bir kalkınma sorunudur...

Kalkınma çabaları “**doğal kaynaklar**”dan beslenir ve sosyal, ekonomik ve çevresel kazanımlar sağlar.

İklim de dahil olmak üzere çevresel şartların değişmesi, kaynakların bozulması ve/veya azalması kalkınma çabalarını **olumlu** veya **olumsuz** etkiler.

İklim değişikliği bir kalkınma sorunudur...

Kalkınma ve iklim değişimine dair **sorunlar** ve/veya **fırsatlar** içiçedir ve birlikte ele alınmaları gerekir. Örneğin su mevcudiyeti, tarımsal/sınai üretim, istihdam, doğal kaynaklara bağlı geçim kaynakları ve yaşam kalitesini etkilemektedir.

Bu bakış açısı, kalkınma yaklaşımlarında (plan ve stratejilerde) en genel çerçevede sürdürülebilir kalkınmanın ve özede de iklim değişikliğinin gözönüne alınmasını gerektirir.

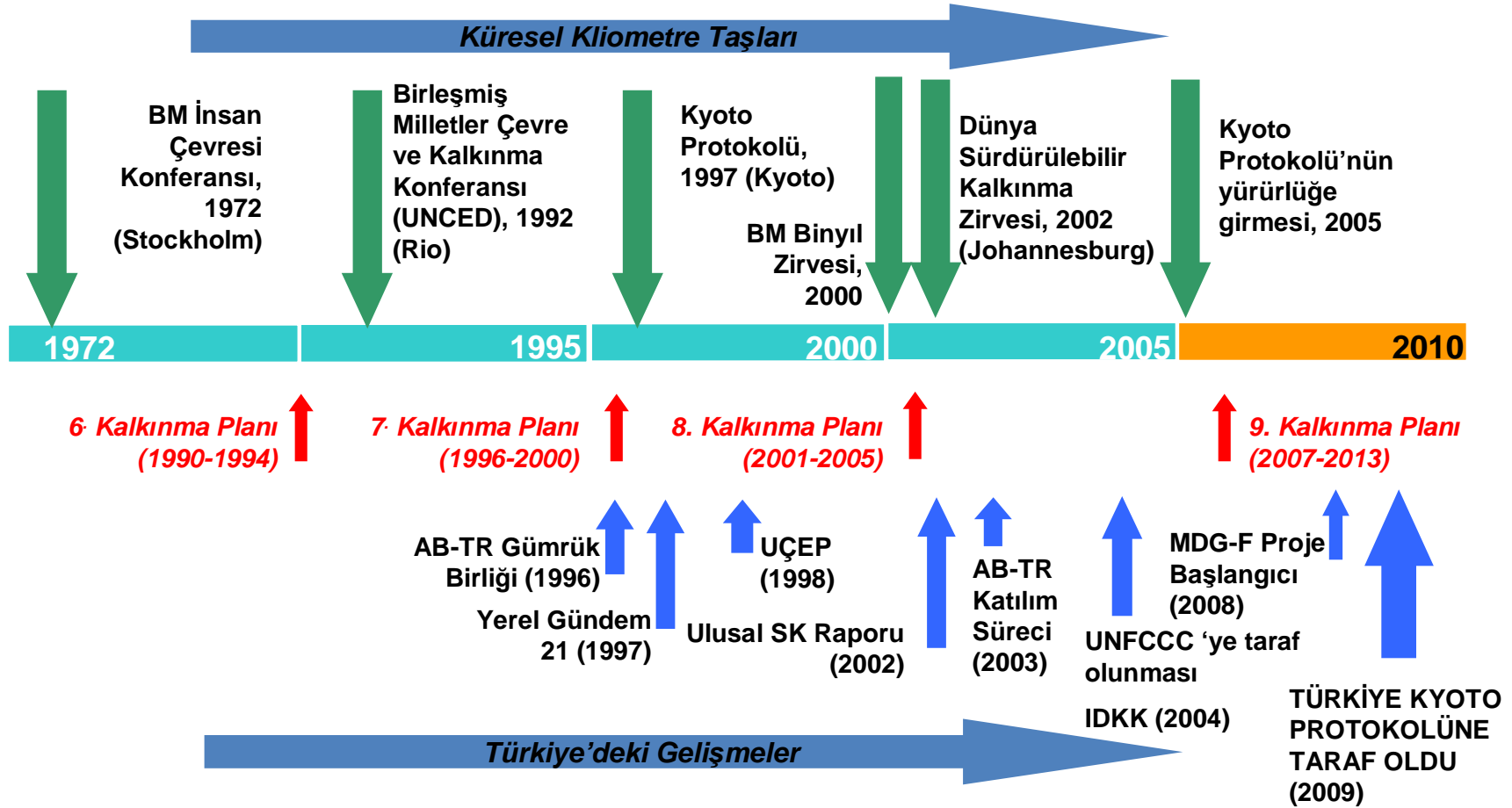
İklim değişikliğinden etkilenebilirlik sadece iklim değişikliğine değil, seçilen kalkınma yaklaşımına, değişimlere uyum sağlayabilme becerisine de bağlıdır.

Bugün...

“Sera gazı salımlarının azaltılması ve uyum çalışmalarının ekonomik maliyeti, iklim değişikliğinin vereceği zararın maliyetinden çok daha düşük olacak.”

(Dördüncü IPCC Raporu, 2007)

İklim Değişikliği ve Türkiye

BINYIL KALKINMA HEDEFLERİ (MDGs)

1. Aşırı yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması

2. Evrensel ilköğretimin gerçekleştirilmesi

3. Kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve kadınların konumunun güçlendirilmesi

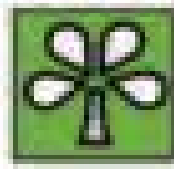
4. Çocuk ölümlerinin azaltılması

5. Anne sağlığının iyileştirilmesi

6. HIV/AIDS, sıtma ve öteki hastalıklarla mücadele edilmesi

7. Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması

8. Kalkınma için küresel bir ortaklık geliştirilmesi

TÜRKİYE / MDG / İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ

Türkiye’de Bin Yıl Kalkınma Hedeflerine (MDG) ulaşılması çabaları, başlıca:

- MDG 1 (Aşırı yoksulluk ve açlığın ortadan kaldırılması),
- MDG 3 (Toplumsal cinsiyet eşitliğinin teşvik edilmesi ve kadınların güçlendirilmesi) ve
- MDG 7 (Çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması)

konularında **İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ** tarafından tehdit edilmektedir.

TÜRKİYE’NİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUM KAPASİTESİNİN GELİŞTİRİLMESİ BM ORTAK PROGRAMI

- Toplam Bütçe: 7.000.000 \$
- Süresi: 3 Yıl
- Ana Faydalanıcı: T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı
- Proje Yürütücü Ortakları:
 1. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)
 2. Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP)
 3. Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO)
 4. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO)
 5. BM Ülke Ofisi – UNCT (Sonuç 4 özelinde)

ORTAK PROGRAMIN BEKLENEN ÇIKTILARI

**SONUÇ 1. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUMUN ULUSAL
KALKINMA PLANLARI ÇERÇEVESİNE YERLEŞTİRİLMESİ**

**SONUÇ 2. ULUSAL VE BÖLGESEL KURUMSAL
KAPASİTENİN GELİŞTİRİLMESİ**

ORTAK PROGRAMIN BEKLENEN ÇIKTILARI

**SONUÇ 3. SEYHAN NEHRİ HAVZASINDA TOPLUM
ODAKLI UYUMA YÖNELİK PİLOT PROJELER
UYGULANMASI**

**SONUÇ 4. İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNE UYUMUN TÜRKİYE'DEKİ
TÜM BM KURUMLARININ PROGRAMLARINA ENTEGRE
EDİLMESİ**

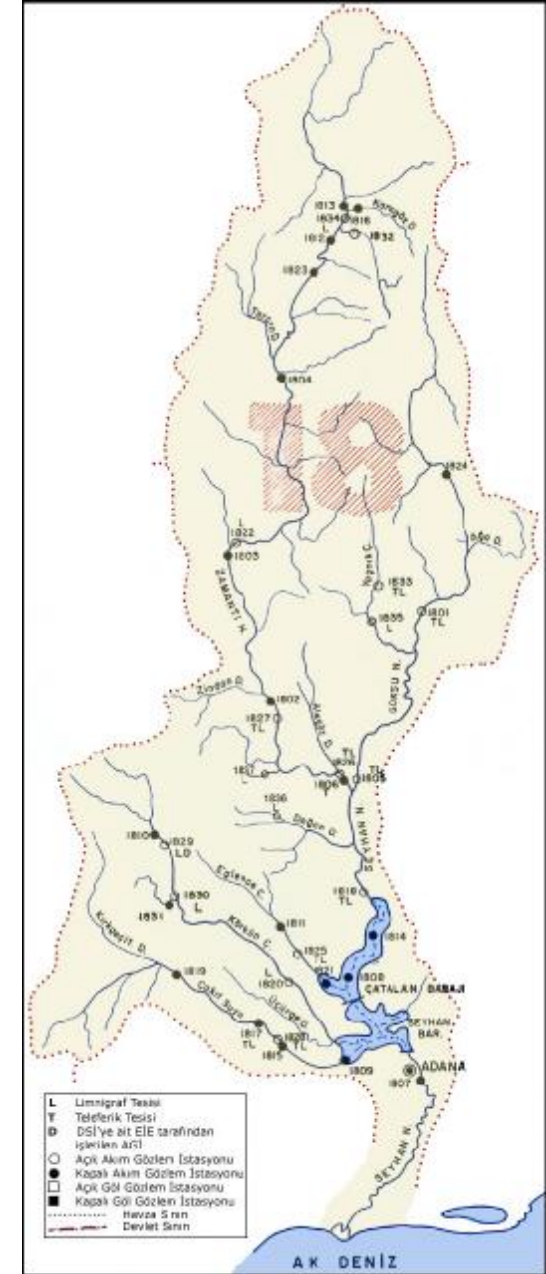

SEYHAN HAVZASI

SEYHAN HAVZASI:

Çukurova Üniversitesi, TÜBİTAK, RIHN-Japonya, çalışması uyarınca 2070 yılında:

- Hava sıcaklığı 2-3.5 °C artacak
- Yağış % 25-35 azalacak
- Dağlardaki karlar daha erken eriyecek
- Sulama suyu azalacak
- Ürün deseni değişmek zorunda kalacak
- Kuru/sulu tarım bölgeleri etkilenecek
- Yeraltı suları üzerindeki kullanım baskısı artacak ve kirlenme riski oluşacak
- 10 km içerilere kadar kıyı bölgelerinde yeraltı sularına tuzlu deniz suyu suyu karışacak

BM Ortak Programı

Atila Uras, BM Ortak Programı Yöneticisi

Alper Acar, Bölgesel Proje Koordinatörü (UNDP Aktiviteleri Koordinatörü)

Gökhan Resuloğlu, Finans ve İdari İşler Sorumlusu

Koray Abacı, İzleme ve Değerlendirme Sorumlusu

Deniz Tapan, İletişim Sorumlusu

Gökçe Yörükoğlu, Program Asistanı

FAO Aktiviteleri Koordinatörü, **Sırrı Özen**

UNIDO Aktiviteleri Koordinatörü, **Şenol Ataman**

UNEP Aktiviteleri uzmanları, **Dr. Nuran Talu, Burcu Arık Akyüz**

Destek veren uzmanlar, **Prof. Dr. Nüzhet Dalfes, Prof. Dr. Göksel Demirer, Dr. Uğur Zeydanlı, Dr. Deniz Koca, MEGAR Araştırma Limited, Yaşama Dair Vakıf, Doğa Derneği, TTGV**

Teşekkür ederiz.

**MDG-F 1680 Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin
Geliştirilmesi Projesi**

BM Binası

Birlik Mahallesi 2. Cadde No. 11, 06610, Çankaya, Ankara, Turkey

Tel: +90 312 454 1056

Fax: +90 312 496 1500